

УДК 351:347.132.15

ПРОФІЛАКТИКА ПОЖЕЖ ПРИ ПРОВЕДЕННІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ РОБІТ

**Любимова Н.О., д. т. н., професор, Пузік В.К., д. с/г. н., професор,
Пузік Л.М., д. с/г. н., професор**

*Харківський національний технічний університет сільського господарства
імені Петра Василенка, м. Харків*

Одним із стратегічних завдань сьогодення є забезпечення продовольчої безпеки населення України. Наша держава має родючі землі і ниви, від пращурів - неоціненний досвід землеробства, працездатних та закоханих у свою справу українських господарів. До 40% валюти надходить від імпорту отриманої сільськогосподарської сировини. В цьому році на Україні була дуже тепла і безснігова зима. Земля не накопичила достатньо вологи. Постає важка можливість ситуації посухи, із подальшим недоотриманням достатнього врожаю сільськогосподарської продукції. Випадки природних пожеж, які вже почалися раніше, ніж у минулі роки, можуть завдати великі збитки. Фіксують антропогенні пожежі у несвідомих «господарів» [1].

Найбільш важкі наслідки пожеж – екологічні. Вони полягають у руйнації найголовнішого: екологічного балансу агроєкосистеми на довгі роки. Серед незворотніх змін можна назвати винищення у даній екосистемі назавжди окремих рослин, тварин і навіть мікробоценозів. Від пожеж порушується незворотно найголовніший шар ґрунту, відповідальний за врожайність – гумусовий шар. Цей шар гумусу створювався століттями і навіть тисячоліттями, а незворотно зруйнувати його можна за декілька хвилин пожежі [2].

Дуже велика праця землероба, шлях самообмеження для матеріального забезпечення палива, якісного обробітку ґрунту, виконання агротехнологій, внесення мінеральних добрив та речовин захисту рослин, все це може бути марним. Поле із вже отриманим багатим врожаєм може загинути від пожежі за 10 хвилин. Тому неодмінно потрібно проводити профілактичні заходи, які попереджають виникнення пожеж, особливо в цьому році.

Головне управління пожежною безпекою вже розпочало комплекс підготовчих заходів щодо протидії пожежам в природних екосистемах під час весняно-літнього періоду 2020 року. Для оперативного реагування на гасіння пожеж на Україні щодня на оперативному чергуванні знаходяться рятувальників та пожежна і спеціальна техніка ДСНС України. Проведено розрахунки сил і засобів Головного управління, які можливо задіяти під час масштабних та резонансних пожеж на території природних екосистем. У лісництвах діють лісові станції, є телекомунікаційні установки на пожежно-спостережних вежах, а також є додаткова потреба в таких системах».

Уточнено План протидії загрозам та реагування на надзвичайні ситуації пов'язані з пожежами в природних екосистемах на території України. Уточнені сили та засоби ДСНС, які можуть бути залучені до гасіння великих і складних пожеж у природних екосистемах на територіях адміністративних областей. Робота щодо попередження виникнення пожеж в природних екосистемах триває.

Державна служба України з питань надзвичайних ситуацій попереджає про категоричну заборону підпалу сухої трави та сміття у зв'язку із загрозами здоров'ю та життю людей, невідворотними матеріальними втратами.

Виникає велика потреба у просвітницькій профілактичній діяльності із невеликими та колективними господарствами при проведенні сільськогосподарських робіт. Потрібно зобов'язати їх виконувати попереджувальні заходи, підсилювати протипожежне патрулювання під час збору врожаю, організувати додаткові пожежні бригади в безпосередній близькості від полів із спеціальним протипожежним оснащенням, необхідно забезпечити протипожежний захист при перевезенні та зберіганні зерна, попередженню аварійних ситуацій. Доцільним є також підсилення матеріальної відповідальності у винних осіб. Штрафи повинні бути відчутними, якщо палії несвідомі, не розуміють і бавляться з вогнем, який призводить до тяжких і незворотніх наслідків. Потрібно приділяти значну увагу збору, сортуванню, рециклінгу та утилізації сміття, організації маловідходних підприємств та екологізації виробництва в АПК [2].

Висновок. Потрібне підсилення енвайроментальної освіти серед підлітків і молоді. Воно в свою чергу забезпечить виховання несвідомих господарів. Також дуже великі можливості профілактики пожеж надає підтримка у належному стані лісосмуг, планування ландшафтних перешкод та інше... Тому із турботою про майбутній врожай і профілактику пожеж потрібно вести роботу системно, наполегливо і в різних напрямках: просвітницькому, енвайроментальному, законодавчому, планувальному, інженерному, економічному...

Список літератури

1. Мельниченко О. Пожежна безпека як об'єкт державного управління О.Мельниченко // Державне управління та місцеве самоврядування. 2014. – №3 (22). – С.171 – 181.
2. Sydoruk O. V. Pozhezhna bezpeka yak element natsionalnoi bezpeky derzhavy / O. V. Sydoruk, R. T. Ratushnyi, O. B. Hada // Visn. Lviv. derzh. un-tu bezpeky zhyttiediialnosti. – 2011. – v 9. – S. 142 – 148.